

Magyarországi bemutató csillagvizsgálók

Ismét közzéteesszük a magyarországi bemutatóhelyek listáját. Ahol lehetett, a csillagvizsgáló vezetőjétől kértük az alább olvasható aktuális információkat. (Sajnos, néhányan nem válaszolták meg a kiküldött kérdőívet!) Listánkon 44 csillagvizsgáló szerepel, köztük sok olyan is, mely már nem működik. Az építés ill. tervezés alatt állókat is felsoroltuk. A közölt címek alapján ki-ki bekapcsolódhat a lakhelyéhez közel eső bemutató csillagvizsgálók munkájába. Reméljük, hogy sikerül felhívni a figyelmet az üzemen kívül levő csillagvizsgálókra — talán akad vállalkozó, aki "feltámasztja" ezeket a jobb sorsra érdemes épületeket.

MIZSER ATTILA

BUDAPEST

TIT Uránia Csillagvizsgáló (1947)

1016 Budapest, Sánc u. 3/b
tel: (1)869-233, 869-171
Igazgató: dr. Horváth András
Főműszer: 200/3020 Heyde-refraktor
Bemutatók: vasárnap kivételével minden nap 18-22 óráig.
Csoportok előzetes bejelentéssel előadást, bemutatót kérhetnek. Jelenleg több szakkör is működik az intézményben.

Citadella

Az Uránia bemutatóhelye (1950)
Jelenleg csak nappali panoráma-távcsöves bemutatók. Csak a nyári időszakban tart nyitva.

Polaris Csillagvizsgáló (1978)

1037 Budapest, Laborc u. 2
(Barátság park, napközis tábor)
Főműszer: 150/2250 Zeiss Cassegrain
Vezető: Gellért András, 1087 Budapest, Múzeum u. 7.
Előzetes bejelentéssel látogatható

Csepel Művek, Munkásotthon (1967)

Budapest, XXI. Árpád u. 1.
Vezető: Dóczy Ottó
Főműszer: 500/2200 Newton-reflektor
Minden pénteken látogatható, du. 5-től (Ekkor kezdődnek a szakköri összejövetelek is)

Könyves Kálmán Gimnázium, Újpest

Főműszer: 25 cm-es Newton-refl.
Jelenleg nem működik

Hámán Kató Műv. Központ és Úttörőház (IX. ker.)

Főműszer: 22 cm-es reflektor
1976 óta nem működik

BAJA

Bajai Bemutató Csillagvizsgáló
6500 Baja, Tóth K. u. 19.
Főműszer: 50 cm-es Newton-reflektor
Jelenleg felújítása folyik.

DEBRECEN

Amatőr Megfigyelő és Bemutató Csillagvizsgáló (1984)
4032 Debrecen, Szabó István altábornagy tér 5., 15. em.
Vezető: Károlyi Gábor és Szoboszlai Endre
Főműszer: 100/1000 Zeiss refraktor
Nyitva: csak hétfői napokon 18-21 óráig (I., II., III., X., XI. XII.

hó folyamán) ill. 19-22 óráig (IV., V., IX. hó folyamán). Június--augusztus során nyári szünet.
A csillagdában Magnitúdó Amatőr-csillagász Kör néven szakkör működik Zajáczy György vezetésével.

DUNAÚJVÁROS

Dunai Vasmű
Főműszer: 30 cm-es Newton-reflektor (FÉ 67/1)
Jelenleg nem működik

EGER

"Csillagásztorony" (Specula)
A Tanárképző Főiskola Csillagászati Múzeuma (1778)
3300 Eger, Szabadság tér 2.
A Csillagásztoronyban szakkör működik Karászi István vezetésével, de bővebb információkkal nem rendelkezünk!

ESZTERGOM

ÁMK Regiomontanus Csillagászati Klub Csillagvizsgálója (1983)
2500 Esztergom, Petőfi út 20-22.
Vezető: dr. Jónás László
Főműszer: 100/1000 Zeiss-refraktor
Nyitvatartás: minden szerdán 18-22 óráig
Szakköri ülések: szerdánként 18-20 óra között

FARMOS

A Tápiómenti CSBK tervez egy csillagvizsgálót, 60 cm-es reflektorral
Postacím: 2765 Farnos, Pf. 6.

FÜZFŐGYÁRTELEP

Füzfőgyártelepi
Csillagvizsgáló (1967)
8184 Füzfőgyártelep, Beloiannisz Művelődési Ház
Vezető: Lendvai László, 8184
Füzfőgyártelep, Forrás u. 23.
Főműszer: 300/2270 Newton-reflektor

Ifjúsági (vez. Lendvai L.) és általános iskolai (vez. Kocsis A.) szakkör működik itt.

GYŐR

Rába Bemutató Csillagvizsgáló és Csillagász szakkör
Dunakapu tér 10.
Vezető: Dévai Antal, 9028 Győr, Erfurt u. 8.
Főműszer: 300/2150 Newton-reflektor
A szakköri foglalkozásokat keddenként tartják az Ady Endre Művelődési Házban

GYULA

TIT Gyula Városi Szervezete Bemutató Csillagvizsgáló (1983)
5700 Gyula, 48-as u. 11.
Főműszer: 150/2250 Zeiss-Meniscas
Jelenleg szünetel, szept. 1-től működik folyamatosan

SZOT-üdülő
Vezető: Márky-Zay Lajos
Közelebbi információ nem áll rendelkezésünkre (l. még FÉ 82/12)

KALOCSA

Haynald Observatórium (1877)
Vezető: Hegedüs Tibor, 6500 Baja, Pf. 766
Főműszer: 110/1600 Merz-refraktor, 300 mm-es Cassegrain-reflektor
Jelenleg nem üzemel

KAPOSVÁR

TIT Uránia Bemutató Csillagvizsgáló (1981)
7400 Kaposvár, Egyenesi út 86.
Főműszer: 203/4060 Cassegrain, 150/2250 Zeiss-Meniscas

KECSKEMÉT

TIT Planetárium (1983)
6000 Kecskemét, Lánchíd u. 18.
Vezető: E. Kovács Zoltán

Főműszer: 150/2250 Zeiss-Meniscas
Bemutatók havonta néhány alkalommal (első negyed környékén). A Planetáriumban két szakkör működik

KISKUNHALAS

ÁMK Csillagvizsgáló (1983)
6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 43.
Vezető: Balogh István
Főműszer: 370/1450 Newton-reflektor, 150/2250 Zeiss-Meniscas
Nyitvatartás: kedd, szerda, csütörtök, 10-12 ill. 17-22 óráig; péntek, szombat 24 óráig.

KOMÁROM

A művelődési központban működött egy kupolás csillagvizsgáló (1974)
Főműszer: 15 cm-es Cassegrain
Jelenleg üzemben kívül

KÖTCSE

Magyar AmatőrCsillagászati Társaság
Kötcei Észlelőbázisa (1988)
8624 Kötce, Újhegyi út 4.
Főműszer: 100/1000 Zeiss refraktor
Ugyanitt működik Szutor Péter kupolás magánCsillagvizsgálója, melyben 25 cm-es Newton-reflektor található.

LENINVÁROS

Leninvárosi Uránia Bemutató
Csillagvizsgáló
Kun Béla Gimnázium
Vezető: Szutor István
3580 Leninváros, Bartók B. u. 4.
Főműszer: 200/2500 Cassegrain
Nyitvatartás: minden hétfőn 20-21:30 között, valamint igény szerint
A csillagvizsgálóban Szutor István vezetésével működik a Kepler Csillagászati Szakkör.

MEDGYESEGYHÁZA

Kupolás csillagvizsgáló a művelődési ház tetején. (1974)

Főműszer: 25 cm-es Newton-reflektor
Jelenleg nem működik (l. FÉ 79/6)

MISKOLC

TIT Uránia Bemutató
Csillagvizsgáló (1969)
3534 Miskolc, Dorottya u. 1.
Vezető: Hanis Béla, 3525 Miskolc, Prieszol József u. 9.
Főműszer: 306/2650 Newton-reflektor
Szakköri foglalkozások: szerda (17 ó.), péntek (18 ó.)
Nyitvatartás: hétfő (18-22), szerda (18-22), péntek (18-22).
Csoportok előzetes időpontegyeztetés után látogathatók.

NAGYKANIZSA

Fabik Károly Úttörőház
"Canis Major" csillagda (1981)
8800 Nagykanizsa, Zrínyi u. 15
Vezető: Vilmos Mihály
Főműszer: 150/750 félprofesszionális Newton-reflektor
Csütörtökönként (derült idő esetén), ill. előre bejelentett csoportok számára látogatható.

NAGYSZÉNÁS

Mira Csillagvizsgáló (1985)
Czabán Samu Művelődési Ház
5931 Nagyszénás, Felszabadulás tér 7.
Vezető: Kiss György
5931 Nagyszénás, Szegfű u. 15.
Főműszer: 300/1200-as Newton-távcső
Bemutatók szükség szerint bármikor
Szakköri foglalkozások tanévben kéthetenként, nyáron minden hétfő este

NYÍREGYHÁZA

Bessenyei György Tanárképző
Főiskola Csillagvizsgálója (1975)
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 31.
tel.: 42/15-222
Vezető: dr. Göcz Lajos
Főműszer: 300/2000 Newton-reflektor,

150/2250 Zeiss-Meniscas

Nyitvatartás: szakköri időpontban (1. alább) egyéni látogatókat fogadnak, max. 30 fős csoportok előzetes bejelentéssel kereshetik fel a csillagvizsgálót.

A Csillagászati Önképző Kör minden hétfőn 19 órától dolgozik az 511-es teremben (vezetője Rozmann Béla).

ÓZD

Uránia Csillagvizsgáló

Főműszer: 400/2400 Newton-reflektor
Az épület életveszélyes állapotban, felújítását nem tervezik.

PÁPA

Aquila Bemutató

Csillagvizsgáló (1983)

304. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet, 8500 Pápa, Erkel F. u. 39.

Vezető: Mocsán Mihály

Főműszer: 260/1850 Newton-reflektor (szerelés alatt)

Nyitvatartási idő: szept. 1-től minden csütörtökön 18-21 ó. között. Szakköri foglalkozások (szept. 1-től):

Minden csütörtökön 18-21 ó. között.

PÉCS

Mecseki Természettudományi Stúdió

Bemutató Csillagvizsgálója (1980)

7625 Pécs, Szőlő u. 67/1.

Vezető: Ódor László

Főműszer: 200/3000 Cassegrain,

150/2250 Zeiss Meniscas

Nyitvatartás: a Planetárium hétfőtől péntekig 16:30-tól tart előadást, bemutatás ezután ill. előzetes bejelentéskor van.

A bemutatásokat és észleléseket végző Pécsi Csillagászati Szakkör az Apáczai Csere János Művelődési Házban (7632 Pécs, Apáczai Csere János körtér) működik. Foglalkozások minden hétfőn 18 órától vannak. (Szakkörvezető: Keszthelyi Sándor)

RÁKTANYA

A veszprémi Georgi Dimitrov Megyei Művelődési Központ kezelésében; a tervek szerint itt kerül elhelyezésre letolható tető alatt egy 40 cm-es Newton-reflektor.

SALGÓTARJÁN

TIT Uránia Észlelő és Bemutató

Csillagvizsgáló (1983)

3100 Salgótarján, Gedőtető

Igazgató: Könyű József, 3100 Salgótarján, Killián krt. 80.

Főműszer: 320/1450 villás Newton-reflektor

Nyitvatartás: minden héten péntek és szombat 18 órától, nyári időszakonként 19 órától. Csoportokat előzetes bejelentés alapján más napokon is fogadnak.

SZEGED

JATE Csillagda (1951)

(Béke-épület teraszán)

6720 Szeged, Dóm tér 9.

Vezető: dr. Szatmáry Károly

Műszerek: 20 cm-es Newton, 80/1000, 63/840-es refraktorok.

Bemutatókat előre bejelentett csoportoknak tartanak.

Szakköri foglalkozás pénteken 16 órakor

SZÉKESFEHÉRVÁR

TIT Uránia Csillagvizsgáló (1967)

8000 Székesfehérvár, Fürdő sor 3.

Vezető: Hajmási József (TIT Fejér M. Szervezete, Lenin út 13.)

Főműszer: 300/2535 Newton-reflektor

Nyitvatartás: febr. 15.—ápr. 30 ill. szept. 15.—nov. 30. hétfőn, szerdán és pénteken 19—21 ó. között.

Szakköri foglalkozások: (szept.—jún között): hétfő 17 ó.: úttörő I, szerda 17 ó.: úttörő II, péntek 17 ó.: ifjúsági.

Jelenleg a csillagvizsgáló zárva van, szept., 1-jén nyit.

SZEKSZÁRD

Bemutató Csillagvizsgáló (1966)
a Kálvárián
Főműszer: 15,5 cm-es Newton-reflektor. Jelenleg üzemben kívül.

SZOLNOK

TIT Uránia Csillagvizsgáló (1979)
5000 Szolnok, Jubileum tér 5.
Vezető: Eszes László
Főműszer: 200/3000 Cassegrain
Nyitvatartási idő: hétfő, szerda,
péntek 19-22 óráig

TVM Művelődési Központ
Csillagdája (1964)
5000 Szolnok, Tószegi út
Postacím: 5007 Szolnok, Pf.: 1
Vezető: dr. Dankó Sándor, Szolnok,
Vörös csillag u. 36.
Főműszer: 80/1200 refraktor
Nyitvatartás: hétfőn 18-20 ó. között és bejelentés szerint.
A csillagvizsgáló szakköre hétfőnként 18-20 óra között tart foglalkozást.

SZOMBATHELY

Gothard Jenő Amatőrcsillagászati
Megfigyelő és Bemutató Csillagvizsgáló (1984)
Szombathely, Vöröszászló u. 112.
Vezető: Vértés Ernő, 9730 Kőszeg,
Rohonci u. 48.
Főműszer: 150/2250 Zeiss Meniscas
Nyitvatartás: derült idő esetén minden nap 17 órától 21 óráig (szombaton és vasárnap zárva)
Csoportok részére előzetes bejelentés esetén a látogatás a hét minden napján, bármely időpontban megszervezhető.

TÁT

A táti szakkör csillagdája
2534 Tát, Felszabadulás u. 120.
Vezető: Szíjártó Lajos, 2534 Tát,
Zola fasor 2.

Főműszer: 16 cm-es Newton-reflektor
Szakköri foglalkozások: minden pénteken 18-20 ó. között. A csillagvizsgáló jelenleg nem üzemel.

TATA

Bemutató Csillagvizsgáló (1973)
2890 Tata, Eötvös J. u.
Postacím: 2890 Tata, Váralja u. 4.
Vezető: Dinga László, 2890 Tata,
Baji út 36./b
Főműszer: 127/1450 Reinfelder-refraktor
Nyitvatartás: minden hétfőn és szerdán (téli időszakban 17 órától, nyári időszakban 20 órától)
Szakköri foglalkozások: hétfő 17 ó.

TATABÁNYA

TIT Tatabányai Uránia
Csillagvizsgáló (1981)
2800 Tatabánya, Felszabadulás tér 34. Vezető: Kovaliczky István
Főműszer: 150/2250 Zeiss-Meniscas
Szakköri foglalkozások: csütörtök 18 órakor
A csillagdának kihelyezett bázisa működik a tatabányai Bódis-hegyen

VÁC

Göncöl Bemutató
Csillagvizsgáló (1982)
2600 Vác, Rózsakert
Vezető: Czippán Katalin, 2600 Vác,
TIT Stúdió, PF 184.
Főműszer: 80/1200 Zeiss-refraktor
Nyitvatartás: keddenként, ekkor vannak a szakköri foglalkozások is

ZALAEGERSZEG

TIT Uránia Csillagvizsgáló (1977)
Zalaegerszeg, Gasparich u. 24.
Vezető: Bánfalvi Péter, 8900 Zalaegerszeg, Hegyoldal u. 7.
Főműszer: 100/1000 Zeiss-refraktor
Bemutatók a Hold első negyedére eső héten. Előre bejelentett csoportok is látogathatják.